

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 01.09.2021
FU-sak: 32/21		Arkivsaknr.:

Innspill til Forskningsrådets porteføljeplaner

Bakgrunn

Forskningsrådet skal revidere sine porteføljeplaner i løpet av 2021 og 2022. Planene skal legge grunnlaget for fremtidige investeringer og utlysninger. Forskningsrådet har invitert til brede høringer om porteføljeplanene, og UiB ønsker å gi innspill til de som er relevant for vår forskningsvirksomhet. Forskningsrådet ønsker i første omgang innspill til de porteføljestyrene som er faglig orientert og samlet dekker den totale innsatsen til Forskningsrådet innenfor alle fagområdene. Disse er:

- Humaniora og samfunnsvitenskap (HUMSAM)
- Naturvitenskap og teknologi (NATTEK)
- Livsvitenskap for

Omleggingen til porteføljestyrer har vært gjenstand for diskusjon ved universitetene. Det har vært reist kritikk om at prosessen i porteføljestyrene har vært lukket og at planene i utgangspunktet har blitt utviklet uten involvering av forskningsinstitusjonene eller andre interessenter, uttrykt bl.a. av lederne for de største universitetene i khrono.no. Rektoratet ved UiB og ledelsen i Forskningsrådet har hatt egne møter der UiB har pekt på viktigheten av at Forskningsrådet har åpenhet og diskusjon om innretningen på sine satsinger, og at det må legges opp til reell medvirkning som sikrer legitimitet og transparens. Universitetenes forskningssatsninger og Forskningsrådets planer og investeringer må trekke i samme retning dersom Norge skal utvikle et godt forskningssystem. Forskningsrådets rutiner rundt søknadsbehandling under omleggingen har også vært omdiskutert med hensyn til vurderingskriterier, avslagsandeler og annet, og UiB har gitt innspill på dette i møter med Forskningsrådet.

Dagens planer er basert på de tidligere programplanene, og forskningsrådet ønsker nå å revidere disse for å få nødvendig forankring i fag- og søkermiljøer og hos andre interessenter. Frist for innspill til NFR er 10. september, og fakultetene er bedt om å gi sine innspill til Forsknings- og innovasjonsavdelingen 30. august. Forskningsrådet vil publisere utkast til 12 andre porteføljestyrene i desember, og fristen for å gi innspill på disse blir i januar 2022.

Porteføljestyrer og porteføljeplaner

Forskningsrådet la om organiseringen av prosjektfinansiering og søknadsprosesser i 2019. Formålet var å sikre finansiering for en større andel av de beste søknadene, ved å bygge ned grensene mellom finansingsrammene. Et viktig grep var å fase ut 50 forskningsprogrammer og erstatte disse med 16 porteføljer med egne planer og styrer.

Porteføljestyrene har ansvar for investeringer og strategisk utvikling av forskning innen ett eller flere av forskningsrådets budsjettformål. Målet med porteføljestyringen er å få mer forutsigbare utlysninger til forskningsrådsmidler og best mulige porteføljer innen hvert styre sitt område.

Hver portefølje har en porteføljeplan som setter rammer for styrets investeringer. Planene skal være basert på, og bygge opp under Forskningsrådets strategiske mål. Søkere til forskerprosjekt kan angi inntil tre tema knyttet til ulike porteføljestyre, slik at søknader kan evalueres innenfor flere relevante rammer.

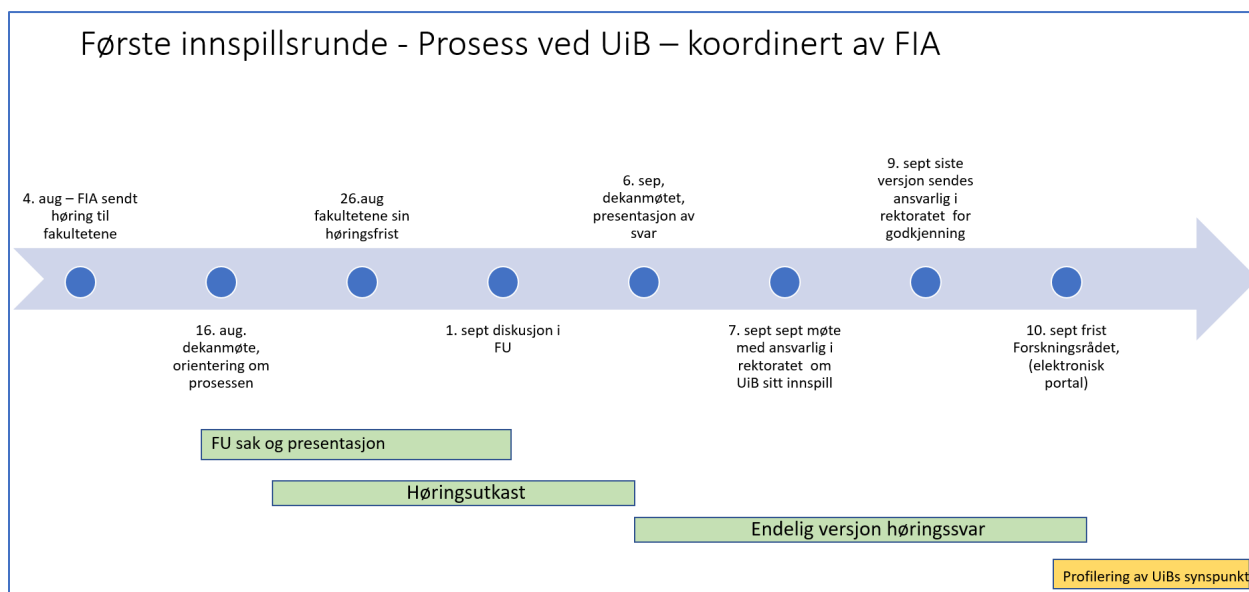
Tretten porteføljestyre er knyttet til bestemte tematiske satsinger, mens tre er gitt ansvar å vurdere fagdimensjonen i bredden av forskningsrådets porteføljer. Det er disse faglige planene som nå er på høring. UiB har medlemmer i alle de faglige styrene, henholdsvis Inga Berre (NATTEK), Jill Walker Rettberg (HUMSAM) og Inge Jonassen (livsvitenskap).

De faglig orienterte porteføljestyrene forvalter investeringene for satsingsområdet *Banebrytende forskning* (tidligere FRIPRO) innen sine respektive områder. Fri og uavhengig forskning er et strategisk satsingsområde for UiB, og forvaltningen av dette området er dermed av særlig interesse for UiB.

Porteføljeplanene har identisk struktur, og består av seks deler:

1. Fremtidsblikk – hva er målet planen ønsker å oppnå
2. Porteføljens omfang
3. Investeringsmål, herunder samfunns mål og brukermål som beskrevet i prinsipper for statlig [mål- og resultatstyring](#)
4. Prioriteringer
5. Tiltak
6. Forventede resultater

Prosess ved UiB

Gitt tidsrammene er det satt opp en stram prosess for utarbeiding av hørings svar fra UiB. Fakultetene ble i starten av august forelagt planene gjennom ePhorte (sak 2021/10426), med tre ukers svarfrist (26. august). Saken blir presentert for FU i etterkant av den interne høringsrunden, og endelige hørings svar ferdigstilles av Forsknings- og innovasjonsavdelingen i samarbeid med universitetsledelsen fram mot fristen 10. September.

- FU vil bli forelagt en foreløpig oppsummering av innspillene fra fakultetene i møtet 1. september, og UiB ønsker FUs innspill til porteføljeplanene og innspillene som har kommet fra fakultetene. Fakultetenes innspill vil bli ettersendt til FU etter fristen 26. august.

De øvrige 12 porteføljeplanene vil bli publisert i desember 2021, med frist for innspill i januar 2022. Et alternativ er å gjennomføre institusjonelle og samlede prosesser med koordinerte hørings svar fra UiB. Et annet alternativ kan være at fakultetene selv får et ansvar for å gi innspill direkte til Forskningsrådet på de porteføljeplanene som er faglig relevante for sine fagmiljø.

- Det vil bli lagt opp til en diskusjon i FU om hvordan denne prosessen skal gjennomføres ved UiB.

Saken legges med dette fram for utvalget til **drøfting**.

